

Jasenovac: Odana počast žrtvama ustaškog logora u povodu 81. godišnjice proboja

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Srijeda, 22 Travanj 2026 14:29

Objavljeno: Srijeda, 22 Travanj 2026 14:27

Komemoracijom „Sjećanje za budućnost“ obilježena je u srijedu 81. obljetnica proboja zatočenika iz ustaškog koncentracijskog logora Jasenovac, odana počast žrtvama i svim stradalima tijekom ustaškog režima, te iskazano poštovanje preživjelim logorašima.

Komemoracija, kojoj je pokrovitelj Hrvatski sabor, održava se u znak sjećanja na proboj iz logora 22. travnja 1945. godine, kada je oko 600 od preostalih 1073 zatočenika u logorskom kompleksu Ciglana krenulo u očajnički bijeg, svjesno da ih čeka sigurna smrt. Preživjelo ih je tek 117.

Istoga dana proboj je pokušalo i 147 zatočenika u Kožari, od kojih je samo 11 uspjelo izbjeći smrt. Logoraše je predvodio zarobljeni partizan Ante Bakotić, koji je tijekom proboja poginuo. Oni koji zbog bolesti i iscrpljenosti nisu sudjelovali u proboju ubijeni su, a njihova su tijela spaljena zajedno s logorskim objektima.

Komemoraciji podno jasenovačkog spomenika Cvijet prisustvovali su preživjeli logoraši, državni vrh, predstavnici nacionalnih manjina, vjerskih zajednica, antifašističkih udruga, predstavnici političkih stranaka, diplomatskog zbora, župani, gradonačelnici, predstavnici udruga te brojni građani.

Prema podacima Javne ustanove Spomen-područje Jasenovac, u 1337 dana postojanja logora poimence je utvrđeno više od 83.000 žrtava. Tijekom gotovo četiri godine logor Jasenovac bio je mjesto sustavnog stradanja muškaraca, žena i djece – Srba, Roma i Židova, ali i političkih zatvorenika te pripadnika drugih naroda, uključujući Hrvate, Bošnjake i Slovence.

Komemoraciji su prisustvali predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, izaslanik predsjednika Republike Hrvatske Orsat Miljenić, bivši predsjednik RH Stipe Mesić, predsjednik Vlade Andrej Plenković, ministri unutarnjih poslova Davor Božinović, financija Tomislav Čorić, vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman, kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damir Habijan, gradonačelnik Zagreba Tomislav Tomašević i župan Sisačko-moslavačke županije Ivan Celjak.

Izaslanstva Hrvatskog sabora, Vlade, Predsjednika Republike i drugih položili su podno spomenika ruže u spomen na žrtve koncentracijskog logora.

Kolona sjećanja prema spomeniku Cvijet prošla je simboličnim putem sastavljenim od drvenih pragova željezničke pruge kojom su zatočenici dovoženi u logor. Program je nastavljen polaganjem ruža, uz prigodni glazbeni program i čitanje svjedočanstava preživjelih logoraša. Molitve su predvodili predstavnici pravoslavne, židovske, katoličke i islamske zajednice.

Program „Sjećanje za budućnost“ pripremili su i vodili studenti zagrebačke Akademije dramskih umjetnosti, koji su istaknuli kako bi se o logoru Jasenovac trebalo više poučavati u obrazovnim programima te tako njegovati kulturu sjećanja U komemorativnom krugu uz spomenik Cvijet simbolički je prikazana struktura žrtava logora Jasenovac i Stara Gradiška, s ciljem jačanja civilizacijskih standarda u njegovanju kulture sjećanja na stradale.

Javna ustanova Spomen-područje Jasenovac objavila je da su u 2025. godni imali 17.483

posjeta, od čega 6.856 posjetitelja iz Hrvatske, a 10.627 iz inozemstva. Ukupno je zabilježeno 185 organiziranih posjeta i to 86 grupa iz Hrvatske te 99 iz inozemstva.

Tijekom 2025. Spomen-područje je posjetilo 76 hrvatskih i inozemnih školskih grupa - 64 iz Hrvatske, a 12 iz inozemstva. Među 64 školske grupe iz Hrvatske koje su terensku nastavu održale u Spomen-području, bilo je 30 osnovnoškolskih i 25 srednjoškolskih.

Plenković: Kulturu sjećanja treba sustavno jačati i ugraditi u obrazovni sustav

Premijer Andrej Plenković poručio je u srijedu da Hrvatska treba sustavno jačati kulturu sjećanja i na primjeren način u obrazovni sustav ugrađivati sadržaje o povijesnim zločinima, uz nastavak potpore memorijalnim područjima poput Spomen-područja Jasenovac.

Plenković je, nakon komemoracije "Sjećanje za budućnost", održane u spomen na žrtve i preživjele zatočenike ustaškog koncentracijskog logora Jasenovac, naglasio važnost svjedočanstava preživjelih logoraša, istaknuvši da je cilj graditi tolerantno i uključivo društvo koje poznaje vlastitu povijest i zločine počinjene tijekom Drugog svjetskog rata.

Obilježavanjem 81. obljetnice proboja logoraša iz Spomen-područja Jasenovac odaje se počast žrtvama te upozorava na nužnost snaženja kulture sjećanja na zločine ustaškog režima, ali i drugih totalitarnih sustava, dodao je.

U tom je kontekstu istaknuo da je Vlada podržala znanstveni projekt kojim će koordinirati Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a koji ima za cilj sustavna istraživanja o žrtvama 20. stoljeća.

"Kultura sjećanja mora biti sustavna, ugrađena u obrazovni sustav i naše političke vrijednosti", rekao je premijer.

Govoreći o ulaganju u spomen-područje, naveo je da je obnovljen spomenik "Cvijet" arhitekta Bogdana Bogdanovića, kao i komemorativni krug, dok se do iduće obljetnice planira obnova staze i pasarele.

Istaknuo je i važnost obrazovanja, pozvavši ravnatelje i nastavnike da potiču učenike na posjete Jasenovcu kako bi se neposredno upoznali s tim dijelom hrvatske povijesti.

Nema relativizacije zločina iz razdoblja NDH

Upitan može li se istodobno graditi kultura sjećanja i uzvikivati pozdrav "Za dom spremni" na koncertima, odgovorio je da se taj pozdrav pojavljuje u različitim povijesnim kontekstima.

"Mislim da je tu jasna praksa policije i hrvatskih sudova, imate velik broj prekršajnih prijava i presuda", rekao je, dodavši kako je nužno razlikovati njegovu uporabu u razdoblju Drugog svjetskog rata od konteksta Domovinskog rata, u kojem su pojedine pjesme nastale kao ratne budnice.

Komentirajući tvrdnje o relativizaciji zločina iz razdoblja NDH, rekao je da takve ocjene ne stoje

Jasenovac: Odana počast žrtvama ustaškog logora u povodu 81. godišnjice proboja

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Srijeda, 22 Travanj 2026 14:29

Objavljeno: Srijeda, 22 Travanj 2026 14:27

te da su poruke Vlade u proteklom razdoblju bile jasne i dosljedne.

"Nema relativizacije, sve naše političke poruke i izjave su jasne i konzistentne", poručio je.

Dodao je i da se uzroci ratnih zbivanja 1990-ih često pogrešno interpretiraju, povezujući ih s politikom tadašnjeg režima u Beogradu i agresijom na Hrvatsku, te naglasio da su stavovi Vlade o osudi svih totalitarizama i o Domovinskom ratu kontinuirani i nedvojbeni. (Hina)

